

Met de ogen van onze Heer Jezus

Brief van de aartsbisschop en de hulpbisschoppen van het Aartsbisdom Utrecht na de sluiting van het Heilig Jaar van de Barmhartigheid

Met Kerstmis vieren we dat onze God zichtbaar en tastbaar onder ons is gekomen in het Kind van Bethlehem, onze Heer Jezus Christus. Paus Franciscus heeft over Hem gezegd: *“Jezus Christus is het gelaat van de barmhartigheid van de Vader” (Misericordiae Vultus, nr. 1)*. De Heilige Vader schreef deze woorden toen hij op 11 april 2015 het *Heilig Jaar van de Barmhartigheid* aankondigde. Dit Heilig Jaar begon met het openen van de Heilige Deur in de St. Pieter te Rome en vervolgens met het openen van Heilige Deuren in alle bisdommen ter wereld. In ons Aartsbisdom Utrecht waren die in Utrecht, Hengelo (O) en Groenlo. Inmiddels is dit Heilig Jaar alweer voorbij, misschien mogen we wel zeggen: voorbij gevlogen. We moeten er echter voor waken dat wat het Heilig Jaar van de Barmhartigheid ons heeft gebracht, niet zomaar ‘vervlogen’ zal zijn. Want dit jaar heeft de Kerk – ook in het Aartsbisdom Utrecht – veel goeds en bemoedigends gebracht.

Wij zijn als bisschoppen van het Aartsbisdom Utrecht de paus zeer dankbaar voor het afgelopen Heilig Jaar van de Barmhartigheid. In onze parochies en instellingen is er tijdens dit jaar veel ontvangen en gedeeld in geloof, hoop en liefde. Heel wat inzet is er betoond om het Heilig Jaar gestalte te geven in de liturgie, de catechese en de diaconie. Zowel de geestelijke als de lichamelijke werken van barmhartigheid zijn veelvuldig belicht en concreet gemaakt. Mensen – jong en oud(er) – hebben het sacrament van Gods barmhartigheid ontvangen – het sacrament van Boete en Verzoening ofwel de biecht – en dat is een bron van grote genade en vrede.

De een heeft voor het eerst in zijn of haar leven gebiecht, de ander soms na jaren weer. Die biecht kan in de parochie hebben plaatsgevonden, tijdens de Wereldjongerendagen in Krakau of tijdens een bedevaart, zoals die naar Rome. Als bisschoppen hebben wij bij onze priesters, diakens en pastoraal werkers in de parochies het belang onderstreept van een goede voorbereiding van kinderen op het Sacrament van Boete en Verzoening voordat zij de Eerste Heilige Communie ontvangen.

Wij zijn onze priesters, diakens, religieuzen, pastoraal werkers, medewerkers, catecheten en al onze vrijwilligers zeer dankbaar voor het vele goede en zegenrijke dat zij gedaan hebben ten behoeve van het welslagen van het Heilig Jaar van de Barmhartigheid!

Een hoogtepunt tijdens dit Heilig Jaar was zonder meer de pelgrimage die wij met zo'n tweeduizend mensen uit alle bisdommen van de Nederlandse Kerkprovincie mochten maken naar Rome, de 'Eeuwige Stad'. Daaronder waren ook 200 pelgrims uit het Aartsbisdom Utrecht. Die bedevaart heeft ons geloof en Kerk-zijn verdiept en verrijkt. Vooral bijzonder was de Eucharistieviering op de *Nederlandse Dag* (15 november) in de St. Pieter met aansluitend de verwelkoming door paus Franciscus en zijn toespraak tot de Nederlandse gelovigen. De paus was verheugd en onder de indruk van zo'n grote enthousiaste groep pelgrims uit Nederland. Hij was geroerd toen hem door een katholieke vluchteling afkomstig uit Syrië een boekje werd overhandigd waarin te lezen en te zien is wat er in en door de Nederlandse bisdommen en parochies allemaal is en wordt gedaan voor de opvang van vluchtelingen.

Het Heilig Jaar is zoals gezegd voorbij. De Heilige Deuren zijn inmiddels gesloten. Maar dat geldt niet voor de deur van Gods barmhartige liefde – die blijft voor ons en alle mensen altijd open! En vanuit die liefde zijn en blijven wij christenen geroepen om Gods barmhartigheid tastbaar en zichtbaar te maken, vooral aan hen die onwetend zijn, hulpeloos of arm. Onze Heer Jezus blijft ons vragen te kijken, te zien met Zijn ogen.

In de Eucharistieviering op de Nederlandse Dag zei kardinaal Eijk dat daarom het logo van het Heilig Jaar van de Barmhartigheid als het ware op ons netvlies en in ons geheugen gegrift zou moeten blijven staan, het logo dat in Rome speciaal voor dit Heilig Jaar is ontworpen. Immers, het is een treffend logo dat zo duidelijk voor het voetlicht brengt dat barmhartigheid een sleutelwoord is voor het christelijk geloof. Dit logo toont Jezus die een mens op Zijn rug draagt. Het is gebaseerd op de parabel die Jezus vertelt in het vijftiende hoofdstuk van het Evangelie volgens Lucas (15,1-10). Deze parabel gaat over de herder die honderd schapen heeft waarvan er eentje verloren raakt. De herder laat de 99 in de wildernis achter om dat ene verloren schaap te gaan zoeken.

We kunnen ons afvragen: wie laat nu 99 schapen in de wildernis achter om dat ene verloren schaap te zoeken?! Neemt die herder daarmee niet heel veel risico's?! Zou hij dat schaap niet beter aan zijn lot overlaten? De parabel is met opzet op deze wijze door Jezus verteld om duidelijk te maken hoever God gaat om mensen die van Zijn wegen zijn afgeweken, op te zoeken en in veiligheid te brengen. Om die reden is God in Christus mens geworden en heeft Hijzelf door Zijn lijden en kruis het offer gebracht dat nodig was om onze schuld uit te boeten en ons weer terug te brengen tot God.

Als we goed kijken naar het logo valt het volgende op: Jezus heeft twee ogen en degene die Hij op zijn rug draagt ook. Maar hoe vaak we die ogen ook tellen, opgeteld zijn het er maar drie. Dat is door de ontwerper bewust gedaan om ons aan het denken te zetten. Daarmee wordt namelijk gezegd dat Jezus en de noodlijdende mens die Hij op zijn rug draagt en redt, samen als het ware één oog delen. Het logo brengt zo het volgende tot uitdrukking:

Op de eerste plaats nodigt dat logo ons uit om met de ogen van onze Heer Jezus naar onze medemensen te kijken, dat wil zeggen met Zijn barmhartige en vergevende liefde. We moeten ons zeer zeker zorgen maken om morele tekortkomingen, maar dan vooral om die van onszelf. Gaat het om die van anderen die ons kwaad berokkenen, laten we dan proberen naar hen te kijken met Jezus' ogen. Probeer dus als het ware één oog met Hem te delen. Dit is de boodschap van het logo van het Heilig Jaar van de Barmhartigheid: zoals de Heer naar ons kijkt met liefdevolle en vergevingsgezinde ogen, kijk zo naar je medemensen en wees bereid hen te vergeven als zij je iets hebben aangedaan, en geef hun nieuwe kansen als ze berouw tonen.

Dit is heel vaak het advies van de geestelijk leidsman of biechtvader aan iemand die moeite heeft met mensen in zijn omgeving, met name omdat zij hun onaangename trekken en gewoonten zo moeilijk kunnen vergeven: 'probeer naar hem of haar te kijken met de ogen van Jezus.'

Dit helpt. Als we ons hier bewust op toeleggen en de Heer bidden om ons met Zijn ogen naar medemensen te laten kijken, dan laat Hij zich niet onbetuigd en komt ons met Zijn genade tegemoet.

In het logo zit nog een tweede laag, een tweede boodschap. Dat Jezus één oog deelt met die mens in nood brengt tot uitdrukking dat Hij in barmhartigheid als het ware met onze ogen kijkt naar onze nood, onze moeilijkheden, onze pijn en ons verdriet. Hij kan dat ook doen met onze ogen omdat Hij Zelf mens is geworden en Zich vrijwillig heeft onderworpen aan de condities van ons leven, die nu eenmaal – voorzichtig uitgedrukt – niet altijd even voordelig zijn. Dat heeft Hijzelf ook ondervonden. Jezus maakt zich onze nood, pijn en verdriet eigen en kijkt ernaar met ons oog. Dat wil zeggen dat Jezus Zich in ons verplaatst en dat kan Hij meer dan wie ook.

Dat Jezus zich in ons verplaatst, zegt Hij ook met zoveel woorden in Mat. 25:

“Al wat gij gedaan hebt voor een dezer geringsten van Mijn broeders, hebt gij voor Mij gedaan” (Mat. 25,40).

Er komt nog iets bij: ook in dit opzicht nodigt het logo ons uit om met Jezus' ogen van barmhartigheid in de zin van mededogen te kijken naar onze medemensen in nood en ons daadwerkelijk in hen te verplaatsen.

Van harte wensen wij u, uw dierbaren en alle mensen van goede wil een Zalig Kerstmis en Gods zegen voor het nieuwe jaar 2017! Een nieuw jaar om naar elkaar en anderen te kijken, te zien met de ogen van onze Heer Jezus, van wie wij met Kerstmis vieren dat Hij door Zijn menswording in ons midden is gekomen.

Met Zijn ogen blijft Hij naar ons zien, naar ons uitzien met oneindige barmhartige liefde.

Utrecht, Kerstmis 2016

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk,
Aartsbisschop van Utrecht

Mgr. Th.C.M. Hoogenboom,
Hulpbisschop van Utrecht

Mgr. H.W. Woorts,
Hulpbisschop van Utrecht